

Alþingi
Kirkjustræti
101 Reykjavík

Reykjavík, 21. mars 2023
2303083/0.4.1

Efni: Til umsagnar 135. mál frá nefnda- og greiningarsviði Alþingis — áfengislög (afnám opnunarbanns á frídögum).

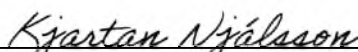
Embætti landlæknis þakkar allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis fyrir það tækifæri að fá að veita umsögn um ofangreint frumvarp til laga um breytingu á áfengislögum, nr. 75/1998.

Með vísan í 4. gr. laga nr. 41/2007 um landlækni og lýðheilsu verður embættið að lýsa áhyggjum af markmiðumræddra breytinga á áfengislögum. Embættið telur töluverðar líkur á því að fjölgun opnunardaga og þar með aukið aðgengi að áfengi muni leiða til aukinnar neyslu þess^{1,2}. Þannig eru fyrirhugaðar breytingar ekki í samræmi við þau markmið að draga úr heildarnotkun áfengis líkt og lagt er til af Alþjóðaheilbrigðismálastofnun og tengjast heimsmarkmiðum um heilsu og vellíðan (undirmarkmið 3.4 og 3.5)³. Skaðleg áhrif áfengisneyslu eru óumdeild og í raun er ekkert til sem heitir örugg neysla, enda má rekja fjölda alvarlegra sjúkdóma til hennar eins og taugasjúkdóma, sjúkdóma í meltingarvegi, efnaskiptasjúkdóma, krabbamein, auk hjarta- og æðasjúkdóma o.fl. Sömuleiðis tengist neysla áfengis slysum, ofbeldi, vanrækslu og misnotkun. Kostnaður samfélagsins vegna áfengisneyslu er gríðarlegur.

Embættið telur farsælla að taka á þeirri lagalegu óvissu sem ríkir um netverslun og loka fyrir þann möguleika, í stað þess að auka enn frekar á aðgengi.

Um leið ítrekar embættið að allar aðgerðir eða tillögur að breytingum sem eru til þess fallnar að hafa áhrif á lýðheilsu fari í gegnum lýðheilsumat. Einnig minnir embættið á að uppfæra þarf Stefnu í áfengis og vímuevrum svo að stjórnvöld hafi í höndum öflugan og skýran vegvísi í átt að bættum forvörnum og heilnæmu samfélagi.

Virðingarfyllst,

Kjartan Hreinn Njálsson
aðstoðarmaður landlæknis

¹ Stockwell, T., Sherk, A., Norström, T. *et al.* Estimating the public health impact of disbanding a government alcohol monopoly: application of new methods to the case of Sweden. *BMC Public Health* **18**, 1400 (2018). Bls. 4. <https://doi.org/10.1186/s12889-018-6312-x>

² Yörük, B.K. (2014), Sunday alcohol sales. *Addiction*, 109: 55-61. Bls. 60-61. <https://doi.org/10.1111/add.12358>

³ [European framework for action on alcohol, 2022–2025. Information sheet \(who.int\)](#)